

7/43004 GK 143

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :Z-19809844-610- 480 1407
Konu :7/43004 Esas Sayılı Soru Önergesi

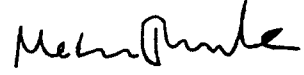
04/06/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/04/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04- 1841955 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Doğan BEKİN'e ait yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK

Bakan

Ek: Önerge Cevabı

7/43004 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

Sayın Doğan BEKİN, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

5570 sayılı Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi ve Kâr Payı Destekli Fon Kullanılmasına Dair Kanun uyarınca yayımlanan Kararlar çerçevesinde T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Katılım Bankası A.Ş. tarafından tarımsal üreticilere Hazine faiz/kâr payı destekli krediler/finansmanlar kullanılmakta, bu krediler/finansmanlar ertelenebilmekte veya taksitlendirilebilmektedir.

Bu kapsamda, tarımsal kredilerin ertelenmesine yönelik olarak Bakanlığımız görev alanı çerçevesinde;

- Ziraat Katılım Bankası A.Ş. tarafından kullanılan Hazine kâr payı destekli finansmanlar, söz konusu finansmanlara ilişkin olarak yürürlükte olan 29.12.2023 tarihli ve 8038 sayılı Karar,

- T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından kullanılan Hazine faiz destekli krediler, söz konusu kredilere ilişkin olarak yürürlükte olan 29.12.2023 tarihli ve 8039 sayılı Karar ile

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yayımlanan 01.05.2024 tarihli ve 2024/15 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde mevzuatta yer alan şartların sağlanması ve üreticilerin krediye/finansmana konu ürünlerinin/varlıklarının doğal afetlerden etkilendiğinin tespit edilmesi halinde söz konusu krediler/finansmanlar ertelenebilmekte veya taksitlendirilebilmektedir.

Öte yandan 8038 ve 8039 sayılı Kararların 4 üncü maddelerinin beşinci fıkraları uyarınca; bu madde kapsamındaki kredilere/finansmanlara, Kararlar çerçevesinde; üretim konusuna bakılmaksızın 1 yıl süreyle ertelenmesi halinde yüzde 25, taksitlendirilmesi durumunda ise yüzde 20 oranında faiz/kâr payı indirimi uygulanacağı belirtilmiş olup uygulanacak faiz/kâr payı indirimi bu çerçevede belirlenmiştir.

Bu çerçevede, 8038 ve 8039 sayılı Kararların 3 üncü maddesinin yirmi beşinci fıkrası uyarınca; 2026 yılı Ocak ayı başından itibaren yapılacak kredi/finansman tahsis işlemlerinde "vadesi geçmiş borç durumu" sorgulanması hükme bağlanmıştır. Ancak, üreticilerimizin finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla 15.02.2026 tarihli ve 10953 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 8038 ve 8039 sayılı Kararlarda değişikliğe gidilmiştir.

Yeni düzenleme ile küçük üreticileri korumak adına “Temel Bitkisel Üretim” ve “Temel Hayvansal Üretim” konularında 400.000 TL’ye kadar olan tamamı aynı krediler 2026 sonuna kadar istisna kapsamına alınmış, diğer kullanımlarda ise borcu bulunan üreticilerin krediye erişimlerine imkân tanınmıştır. Bu kapsamda, kredi/finansman kullandırım aşamasında borcu bulunanlar için kredi tutarının yüzde 25’ini ve her halükarda yılda toplam 300.000 TL’yi geçmemek kaydıyla borcun öncelikli olarak açılacak farklı bir krediden mahsup edilmesi imkânı getirilmiştir.

Bununla birlikte, hazine faiz/kâr payı destekli kredi/finansman uygulaması kapsamında 2026 yılı Nisan sonu itibarıyla 563 bin tarımsal üreticiye kullandırılan kredi tutarı 288 milyar TL olarak gerçekleşirken halihazırda 1,2 milyon tarımsal üreticinin 909 milyar TL kredi bakiyesi bulunmaktadır.

Tarım sektörünün stratejik önemi çerçevesinde, tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin temini, yeterli ve güvenilir gıda arzının sağlanması ile bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretiminde verimliliğin artırılması temel amaçları kapsamında üreticilerimiz desteklenmeye devam edilmektedir. Bu çerçevede, 2026 yılı tarımsal destek bütçesi 2025 yılı başlangıç bütçesine göre yaklaşık yüzde 24 artırılarak 167,6 milyar TL seviyesine çıkarılmıştır. Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre, tarımsal desteklerden faydalanan çiftçi sayısı yaklaşık 2,9 milyondur.

Öte yandan, gelir politikalarımız ile sürdürülebilir büyüme, mali disiplinin tesisi ve fiyat istikrarı gibi makroekonomik hedefler gözetilirken, vergiler, bütüncül sosyal politikalarımızın önemli bir bileşeni olarak da etkin bir şekilde kullanılmaktadır.

Bu kapsamda, son dönemde dünyada yaşanan olumsuz durumlardan kaynaklı olarak ham petrolde arz yönlü yaşanan sıkıntıların etkisiyle petrol ürünleri fiyatlarında meydana gelen artışların yurtiçi piyasalara yansımalarının sınırlandırılması amacıyla "Eşel-Mobil Sistemi" uygulamaya alınmıştır. Eşel-Mobil Sistemi ile benzin, motorin ve LPG ürünlerinin özel tüketim vergisi tutarları, bu ürünlerin yurtiçi rafineri çıkış fiyatlarında meydana gelen artışlar dikkate alınarak azaltılmakta olup hâlihazırda motorin ve LPG'nin özel tüketim vergisi "0" (sıfır) TL olarak uygulanmaktadır.

Bu çerçevede tarımsal faaliyetler vergi politikalarımız ile güçlü bir şekilde desteklenmekte olup bu alanda birçok düzenleme mevzuatımıza kazandırılmış bulunmaktadır. Bu kapsamda;

- Temel gıda maddelerinin teslimi yüzde 1 oranında katma değer vergisine (KDV) tabi bulunmaktadır,

- Tarım ve hayvancılığın önemli girdi maliyetlerini oluşturan yem ve gübre teslimleri KDV'den istisna edilmiştir,

- Traktör, biçerdöver, ilaçlama, süt sağma makineleri gibi tarımsal makinaların teslimlerinde, tarımsal sulama sistemleri ve tarımsal abonelere yapılan elektrik teslimlerinde indirimli KDV oranı uygulanmaktadır,

- Çiftçilere yapılan destek ödemelerinden gelir vergisi kesintisi kaldırılmış, daha önce yapılan kesintiler iade edilmiştir,

- Lisanslı depoculuk sisteminin teşvik edilmesine ve bu alandaki yatırımların artarak gelişmesine katkı sağlamak amacıyla ürün senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar, 31.12.2028 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmiş, istisna edilen bu kazançlar üzerinden tevkifat yapılmaması da sağlanmıştır. Lisanslı depoculuk faaliyetleri kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin teslimleri KDV'den de istisna edilmiştir,

- Münhasıran lisanslı depoculuk faaliyetinden elde edilen kazançlar için gelir vergisi mükelleflerince yıllık beyanname verilmemekte, bu kazançlar verilecek beyannamelere de dâhil edilmemektedir,

- Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri, Sulama Kooperatifleri ile Tarım Kredi Kooperatiflerinin her türlü muamelelerinde düzenlenen ve bunlar tarafından ödenmesi gereken kâğıtlara damga vergisi istisnası sağlanmıştır,

- Tarımda ölçek ekonomisine ulaşmak ve arazilerin bölünmesini engellemek amacıyla arazi birleşmelerinde damga vergisi ve harç istisnası getirilmiştir.

Tarımsal faaliyetlerin teşvik edilmesi amacıyla 2024 yılında 151,1 milyar TL, 2025 yılında 211,1 milyar TL vergi gelirinden vazgeçilmiş olup, 2026 yılında ise 262,3 milyar TL vergi gelirinden vazgeçileceği tahmin edilmektedir.

Diğer taraftan, tarımsal üretimde kullanılan motorin için çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçilere Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesinden destekleme yapılmaktadır.